

קונטרס

לָמָּה לְהִתְיַאֵשׁ

יבאר ויגלה את גנות היאוש, ואיך שאין פועלים עם היאוש שום דבר, רק עוד מגביר הוא את צרותיו ויסוריו, ועל-כן למה להתיאש.

★

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון,

בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו.

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו,

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי חכמינו

הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

★

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׁצַרִּיךְ לְשֹׁמֵר אֶת
עֲצָמוֹ מְאֹד מְאֹד מִיָּאוֹשׁ, לֹא לְהִתְיַאֵשׁ
בְּשׁוֹם פָּנִים וְאֶפֶן, וְעַל אִף שְׂרוּאָה
הַכֹּל שָׁחוֹר, עִם כָּל זֹאת עָלִיו לַיִּדְעָה,
שָׂאֵם יִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו
יִתְבַּרְךָ בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם, וַיִּבְקֹשׁ וַיִּתְחַנֵּן
מִלְּפָנָיו יִתְבַּרְךָ כָּל מָה שֶׁהוּא צָרִיךְ, אֲזִי
יִרְאֶה יְשׁוּעָה גְדוֹלָה בְּחַיֵּי הַכְּלָלִיִּים
וְהַפְּרָטִיִּים, כִּי מָה שֶׁתְּפִלָּה פּוֹעֵלֶת,
שׁוֹם דְּבַר בְּעוֹלָם אֵינּוּ יָכוֹל לִפְעֹל, כִּי
תְּפִלָּה הִיא הַפֶּתַח לְהַכְנִס אֵלָיו יִתְבַּרְךָ,
וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאָדָם חֹזֵק וְאִמִּיץ בְּעִבּוּדֵת
הַתְּפִלָּה, אֵין לוֹ לְהִתְיַאֵשׁ כָּלֵל.
(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תצח)

קוֹנְטֵרַס

לָמָּה לְהִתְיַאֵשׁ

.א.

אָהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי כָּל הַחַיִּים שֶׁל
הָאָדָם מְלֵאִים נְסִיווֹת, וְעַקֵּר שְׁלֵמוֹת הָאָדָם בְּזֶה
הָעוֹלָם — כְּשֵׁיכוֹל לְעֵבֵר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּטוֹב
וּבְנִעִימִים, וּמְקַיֵּם מִצְוֹתָיו יִתְבַּרְךָ, וְהוּא שֶׁשׁ וְשִׁמְחָה
בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִימֵי חַיָּו הַקְּדוֹשִׁים, וּמְדַבֵּק עֲצָמוֹ בּוֹ
יִתְבַּרְךָ. הֵן אָמַת שְׁמֵרֵב מְרִירוֹת וְצָרוֹת וְיִסּוּרִים
וְהִרְפָּתָקָאוֹת שְׁעוֹבְרִים עֲלֶיךָ וְעַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּכָל
יוֹם וְיוֹם מִחֻדָּשׁ, עַד שְׁנֵדְמָה כְּאִלּוֹ אֶבֶד מְנוּס וְתִקְנָה
מִמֶּךָ, כְּנֶגֶד זֶה עֲלֶיךָ לְהִתְיַשֵּׁב בְּדַעְתְּךָ — הֲלֵא מִדֵּי יוֹם
בְּיוֹמוֹ עוֹבְרוֹת עֲלֶיךָ מִחֻשְׁבוֹת כְּאִלּוֹ, שְׁמָרִים וּמְרָרִים
לְךָ הַחַיִּים, וְאֵין לְךָ כְּבָר שׁוֹם תִּקְנָה, וְאַתָּה כְּבָר אִמְלֵל

לָמָּה לְהִתְיַאֵשׁ

קבו

בְּחַיֵּיךָ וְכִדְוֹמָה פְּתוּיִים וּמְחַשְׁבוֹת כְּאֵלוֹ, שְׁנֹכְנָסִים בְּכָל יוֹם בְּלִבְךָ, וְעַל-כֵּן אַתָּה רוֹצֵה לְהִתְיַאֵשׁ, חַס וְשְׁלוֹם, אֲשֶׁר זֶה יוֹתֵר גְּרוּעַ מֵהַכֹּל, כִּי הִיאֹוֶשׁ הוּא סֵם הַמּוֹת לְהָאָדָם — בֵּין בְּרוּחָנִי וּבֵין בְּגִשְׁמִי, וּמִמִּילָא לֹא פּוֹעֲלִים עִמוֹ שׁוֹם דְּבָר; וְעַל-כֵּן אֶהוּבִי, אַחֵי הַיִּקָּר! לָמָּה לְהִתְיַאֵשׁ?! רְאֵה לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמְךָ אֶל תּוֹךְ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְהַרְגֵּל עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפִרְטֵי פִרְטוּיֹת, וְאֵת כָּל נִגְעֵי וּמִכְאוּבֵי לְבָבְךָ. וְאַף שְׁבַתְחֻלָּה יִהְיֶה לְךָ כָּל הַדְּבָר הַזֶּה קֶשֶׁה וְכָבֵד מְאֹד, כִּי יִדְמָה לְךָ שְׂאִין מִי שְׁשׁוֹמֵעַ אוֹתְךָ, כִּי מֵרֹב בְּלִבוֹלִים וְעַקְמוּמִיּוֹת אַתָּה שָׁבוּר כְּחָרֶס הַנְּשֻׁבֵר, וְנִדְמָה לְךָ כְּאֵלוֹ אֵין מִי שְׁרוֹצֵה אוֹתְךָ, אֲבָל אִם תִּתְמַיד בְּדַבֵּר זֶה — לְדַבֵּר רַק עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְפָרֵשׁ אֶת כָּל מַה שְּׁמַעִיק לְךָ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲזוֹ סוּף כָּל סוּף תִּזְכֶּה לְשַׁבֵּר אֶת הַמְּחִיצָה הַמְּבַדֵּלֶת בֵּינְךָ לְבֵינוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִרְגִּישׁ אֶת עֲרֻבוֹת נְעִימוֹת זִיו הַשְּׁכִינָה הַקְּדוּשָׁה, הַמְּאִירָה בְּכָל הָאָרֶץ בְּגִלּוּי נִפְלָא, וְתִתְעַנֵּג בְּעֵנֵג רוּחָנִיּוֹת חַיִּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ — אִם רַק תִּחְזִיק מְעַמָּד, וְלֹא תִשְׁבֵּר וְלֹא תִפֹּל בְּשׁוֹם יְאוֹשׁ וּמְרָה שְׁחוּרָה, וּכְשֶׁתִּזְכֶּה לְזַכֵּר זֹאת תִּתְמַיד — אֲשֶׁר מִתּוֹךְ הַקְּטָנוּת וְהַדְּחָקוּת גַּם-כֵּן יְכוּלִים לְצַאת

למה להתיאש קכז

ולהדבק בו יתברך, אז תשאל את עצמך תמיד את השאלה הזאת: למה להתיאש? ! ובאמת לא תתיאש כלל.

ב.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי הרבה פעמים האדם נופל בפח יקוש כזה, עד שנדמה לו כאלו אבד מנוס ותקוה ממנו לגמרי, ומרב צרותיו, יסוריו ובלבוליו הוא מתיאש עצמו מחייו לגמרי. עליך לדעת, כי היאוש קשה וכבד ומר יותר מהכל, כי כל זמן שאין האדם מיאש עצמו, עדין יש לו תקוה לתקן הכל, ואפלו שיהיה עמו מה שיהיה. אבל תכף-ומיד כשרק מיאש עצמו, על-ידי-זה הוא נעתק משרשו, ויפל בנפלה שאין לה תקומה, עד שמרב יאוש יכול לפל למצב כזה, שיחשב מחשבות של התאבדות, רחמנא לצלן, הינו — לאבד עצמו לדעת (להמית את עצמו), מרב מרירות שמסבבת אותו, ובאמת אחר קצת ישוב הדעת — שתזכה להתישב בעצמך, תראה ותשפיל ותבין — למה להתיאש, ומה יצא לך מזה, הלא סוף כל סוף פמה שנגזר עליך לחיות בזה העולם,

הַהֶכְרַח לְךָ שְׁתַּחֲיֶה — אִם אַתָּה כֵּן רוֹצֶה אוּ לֹא רוֹצֶה, וְעַל-כֵּן עָלֶיךָ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים, וּלְהִסְיַח דַּעְתְּךָ מִכָּל צְרוּתֶיךָ וּמִרִירוּיֹתֶיךָ, וְתִרְגֵּל עֲצֻמָּה לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרְךָ, כְּאִשֶּׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ וְהִבֵּן עִם אָבִיו, וְתִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ אֶת כָּל לִבְךָ, בְּפִרְטֵי פְרִטִיּוֹת, וְזֶה יוֹרֵד מִמֶּךָ כָּל הַמְתַּחֲחִים, וְזֶה יִכְנִיס בְּלִבְךָ בְּטַחֲוֹן עֲצָמִי, וְלֹא תִירָא וְלֹא תִפְחַד מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם, וַיְהִי־לְךָ בְּטַחֲוֹן חֲזָק בּוֹ יִתְבַּרְךָ.

ג.

אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! עָלֶיךָ לְדַעַת כִּי הַיְאוּשׁ וְהַדְּפֹאוֹן וְהַעֲצָבוֹן שֶׁבָּאִים לְהֶאָדָם בְּכָל פַּעַם הֵם מִפְּנֵי שְׁבוֹרַח מֵהַמְּצִיאוֹת, וְקִשָּׁה וְכִבְדַּת עָלָיו לְקַבֵּל אֶת כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וְעַל-כֵּן הוּא נוֹפֵל תַּחַת עַל הַיְאוּשׁ וּמִתְיַאֵשׁ עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי מַחֲיָיו, וְנִדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ אֶבֶד מְנוּס וְתַקְוָה מְמַנּוֹ, וְנִכְנָס בְּדִפְאוֹן פְּנִימִי, אֲשֶׁר קִשָּׁה וְכִבְדַּת אַחֵר כֶּף לְהוֹצִיאֹ מִזֶּה, אֲבָל אִם תִּקְבֹּל אֶת הַמְּצִיאוֹת וְתִדַּע — כִּי יֵשׁ לְךָ אִיזוֹ צָרָה אוּ בַעֲיָה, כִּי עַל-פִּי רַב אִינּוֹ רוֹצֶה הָאָדָם אֲפִלּוֹ לְהֶאָמִין וּלְהִכְנִיס בְּלִבּוֹ שֵׁשׁ לוֹ אִיזוֹ צָרָה וּמִשְׁבֵּר אוּ בַעֲיָה, אֲבָל אִם

תקבל את המציאות, ותדע היטב, כי יש לך צרה ובעיה או עבר עליך משבר בחיים, ותתחיל לנתח את הצרה והבעיה, ותעשה לעצמך חשבון צדק מה קרה? ומה עמך? ומה באמת הצרה? על-ידי-זה לאט לאט יפנס בך ישוב הדעת, ותתחיל לחשב עצות ודרכים איך לצאת מצרותיך המרבים; ועל-כן, אהובי, אחי היקר! למה להתיאש ולחשב כאלו אבד מנוס ותקוה ממך, ואיך שפכר לא תושע אף פעם, יותר טוב לך לקבל את המציאות, ולידע שיש לך באמת צרה ובעיה, ועל-ידי-זה תתחיל לחשב תחבולות ועצות איך להקל ממך הכל, עד שתזכה לצאת מצרותיך לגמרי, ולעקר הישוב הדעת זוכים על-ידי תפלה והתבודדות — שצריך אתה להרגיל עצמך לדבר עמו יתברך כאשר ידבר איש עם רעהו והבן אל אביו, ותדבר ותשיח עמו יתברך בתמימות ובפשיטות, ולפניו יתברך תעשה לעצמך את חשבון הצדק, ועל-ידי זה תראה ותשכיל, אשר למה להתיאש, יותר טוב להקל ממך את העל הקשה והכבד, ועל-ידי-זה תהפך הכל לטובה.

ד.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר! אפלו שכבר חטאת עד עכשו, ועשית כל מיני עברות שבעולם, אסור לך להתיאש כלל, כי רחמיו יתברך מרבים מאד, ובפרטיות על אלו שחוזרים בתשובה, ואף שאתה מתבייש מאד לחזר אליו יתברך מרב לכלוך מעשיך וחסאיך המרבים, עליך לזכר מה שאמרו חכמינו הקדושים (מדרש רבה, פרשת ואתחנן, פרק ב', סימן כ"ד):

הקדוש ברוך הוא משלח את ירמיה לישׂראל בשעה שחטאו, ואמר לו: "לך אמר לבני, חזרו בכם, והיו ישראל אומרים לירמיה: באיזה פנים אנו חוזרים להקדוש ברוך הוא? והיה הקדוש ברוך הוא משלח ואומר להם: בני, אם חוזרים אתם, לא אצל אביכם אתם חוזרים?" הרי שלך לפניך, כי הוא יתברך מקבל את השבים אליו בתשובה אמיתית; ועל-כן למה להתיאש?! יותר טוב לחזר אליו יתברך בתשובה שלמה והוא יקבלך, כי כשאתה שב בתשובה, אל אביך שבשמים אתה שב; ועל-כן ראה, אהובי, אחי היקר, לא להתיאש כלל, והרגל עצמך לדבר הרבה עמו יתברך בתמימות ובפשטות גמור, כאשר ידבר

קלא

למה להתיאש

הבן אל אביו, וזה עקר התשובה — לחזור אליו
יתברך, ולדבר עמו יתברך בתמימות ובפשיטות גמור,
ובזה נדבק בשרשו.

ה.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, פי היאוש בא לו
להאדם רק ממצב רוח לא טוב, פי כשאדם שמח, ויש
לו מצב רוח טוב, אזי לעולם לא יתיאש כלל, פי למה
להתיאש כשיש לו מצב רוח טוב?! אכל תכף-ומיד
כשאדם נופל בדעתו, ויש לו חלישות הדעת, ונשבר
רוחו בקרבו, ומתעקם לבבו, אז מתיאש עצמו לגמרי
מחיו, ומרים ומרורים לו כל החיים, ומחכה רק ליום
מותו, רחמנא לצלן, וכל-כף נשבר ונופל בדעתו, עד
שמרב יאוש עוזב את עצמו לגמרי, וכבר לא אכפת לו
שום דבר, ומסתובב כמת, ביאוש, ומרירות ועקמומיות
עצומה; על-כן ראה, אהובי, אחי היקר, לאיזה מצב
הביא אותך היאוש — שאין לך כבר לא עולם הזה
ולא עולם הבא, וכבר לא אכפת לך שום דבר, ראה
להתישב בדעתך — האם זה נקרא חיים? האם תפעל
משהו אם תתנהג באופן הזה? ראה לצית את הצדיק

האמת, שצֶעֶק בקול גדול: "הוי, אל תתיאשו" "אין שום יאוש בעולם כלל" ועל-כן אם אתה רוצה לצית את הצדיק האמת, אז יתהפך לך הכל לטובה, כי הצדיק האמת מגלה אמתתו ורחמנותו יתברך בגלוי נפלא כזה, עד שכל אחד רואה, שהכל דמיונות ופתויים, שהכניס בו היצר הרע — להתיאש מחייו, ולחיות חיים מרורים ועקמים, כי הצדיק האמת פותח את העינים לראות ולהרגיש את אמתת מציאותו יתברך, ואיך שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור, ובידיעה זו נתהפכת דעתו לגמרי ומתישב בעצמו — אם כן למה להתיאש, הלא הקדוש ברוך הוא נמצא אתי, עמי ואצלי, ומהפך את כל היגון והאנחה שלו אל תוך השמחה, ושמח בחייו; אשרי מי שאינו מטעה את עצמו כלל, ורק מסתכל על המציאות, אשר לא כדאי להתיאש, ולא פועלים עם היאוש שום דבר, רק עוד מגביר על עצמו את העל הקשה של הגלות הפרטית שלו, וחייו חיים מרורים כלענה; על-כן ראה, אהובי, אחי היקר, כי לא כדאי להתיאש, ראה לעשות עכשו התחלה חדשה לגמרי ותשפח את העבר שלך, ואז דוקא תתחיל להשתוקק אחריו יתברך תמיד.

.ו.

אָהוּבִי, אָחִי הַיְקָר! עָלֶיךָ לְדַעַת כִּי חַיֵּי הָאָדָם בְּזֶה
הָעוֹלָם הֵם רַק מַעֲבָר, וְשׁוּם בְּרִיָּה אֵינָה יוֹדַעַת כַּמָּה
יָמִים וְשָׁנִים יֵשׁ לוֹ בְּדֶרֶךְ הַמַּעֲבָר הַזֶּה, וְעַל-כֵּן מֵה שֶׁיְךָ
לְהִתְיַאֵשׁ, וְלָמָּה לְגַמְרֵי לְהִתְיַאֵשׁ, הֲלֹא לֹא תִפְעַל עִם
הַיְאוּשׁ בְּחַיֶּיךָ כָּלוּם, רַק תִּמָּרַר אֶת יָמֵי חַיֶּיךָ, וְתִהְיֶה
עָצוּב וּמַעֲצָבָן, מְדַכָּא בְּיִסּוּרִים מְרִים וְקָשִׁים, יוֹתֵר טוֹב
לָךְ לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת מַעֲבִיר עַל מְדוּתֶיךָ, וְלִדְרוֹם
וְלִשְׁתַּק לְמַחְרָפֵהוּ וְלְמַבְזֵהוּ, וְלֹא לַעֲנוּת לוֹ שׁוּם דְּבָר,
וְלְהִרְגִיל עֲצָמְךָ לְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר רַק הוּא
יְכוּל לַעֲזֹר וּלְהוֹשִׁיעַ לָךְ — כִּי סוּף כָּל סוּף מִמִּילָא
תִּחְזֹר רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ; וְעַל-כֵּן כְּדֹאֵי לָךְ לְהִרְגִיל אֶת
עֲצָמְךָ עוֹד עֲכָשׁוּ לְבָרַח וְלִחְזֹר רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ; וְאִם-כֵּן
לָמָּה לְהִתְיַאֵשׁ בְּכָלֵל! ?

.ז.

אָהוּבִי, אָחִי הַיְקָר! רְאֵה וְהִתְבּוֹנֵן עַל כָּל הַחֲסָדִים
וְהִרְחָמִים הַגְּמוּרִים שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד
עֲכָשׁוּ, מִיּוֹם הוּלְדָךְ, וְעַל-כֵּן מֵה וְלָמָּה לְהִתְיַאֵשׁ דּוֹקָא

עֲכָשׁוּ?! הֵן אָמַת שְׁעוֹבֵרֵת עָלֶיךָ עֲכָשׁוּ מְרִירוֹת
 דְּמִרִירוֹת עַד אֵין סוֹף, וְכַמְעַט שְׁתֵּאבֵד לְגַמְרֵי מְרֵב
 צְרוּתֶיךָ וְיִסוּרֶיךָ הַקָּשִׁים שְׁעוֹבָרִים עָלֶיךָ עֲכָשׁוּ מִבֵּית
 וּמִבְּחוּץ, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לְהִסְתַּכֵּל וּלְהִתְבּוֹנֵן הֵיטֵב
 עַל כָּל הַטּוֹבוֹת וְהַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, כִּי בְּאֵמַת אֵין שׁוּם בְּרִיָּה שְׁלֵא עָשָׂה
 עִמָּךְ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּחַיֶּיךָ נְסִים נִגְלִים וַחֲסָדִים
 וְרַחֲמִים גְּמוּרִים, אֲךָ הָאָדָם מְרֵב קִטְנוֹת דַּעְתּוֹ וְשִׁבְרוֹן
 לְבוֹ וַחֲלִישׁוֹת מַחוּ נִדְמָה לוֹ, כְּאִלוֹ אָבֵד מְנוּס וְתַקְוָה
 מִמֶּנּוּ, וְכְאִלוֹ מְעוּלָם לֹא רָאָה טוֹב וַחֲסָד בְּחַיָּיו; וְעַל-כֵּן
 רָאָה, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיֶּקָּר, לְהִתְיַשֵּׁב בְּדִבְרֵי זֶה מְאֹד, וְאִז
 תִּרְאֶה שְׁלֵא כֵן הוּא הַדְּבָר, וּבְיַדָּאֵי עָשָׂה לָךְ הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא חֲסָדִים וְרַחֲמִים גְּמוּרִים, וּבִידֵיעוֹת אֵלוֹ
 תִּרְאֶה וְתִשְׁכִּיל — לְמָה לְהִתְיַאֵשׁ, וְסוֹף כָּל סוֹף כְּאִשֶּׁר
 עִזַּר לָךְ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד עֲכָשׁוּ, כֵּן יַעֲזוֹר לָךְ
 מִעֲכָשׁוּ; וְעַל-כֵּן הַעֲקָר רָאָה לֹא לְהִתְיַאֵשׁ, כִּי הֵיאִוֵשׁ
 חָמוּר יוֹתֵר מִהַכֵּל, וְהֵיאִוֵשׁ הוּא פֶתַח הַטְּמְאָה וְשִׁרְשׁ
 כָּל הָאֲכֻזּוֹת וְהַפְּשָׁלוֹנוֹת בְּהַחַיִּים, וְעַל-כֵּן זָכַר אֶהוּבִי,
 אַחֵי הַיֶּקָּר — לְמָה לְהִתְיַאֵשׁ! ?

ח.

אחי היקר! ראה והבט והתבונן על כל החסדים והרחמים הגמורים שכבר עשה עמך הקדוש ברוך הוא עד עכשיו, ובוודאי כאשר עזר לך עד עכשו, יעזר לך גם מעכשו, ועל-כן למה להתיאש?! הן אמת שמרב בלבול דעתך ועקמומיות לבך נדמה לך, עכשו כאלו אף פעם לא היה לך אור, ואף פעם לא הייתה לך ישועה, עם כל זאת ראה, אהובי, אחי היקר לעשות כל מיני מאמצים, ולא להתיאש כלל, רק לעשות התחלה חדשה מעכשו, ובוודאי תראה עוד אור וישועה, חיים ותקווה בחייהך — אם רק לא תתיאש, פי באמת עליך לדעת, אשר אין עוד דבר רע ומזיק לאדם — בגשמיות וברוחניות כמו היאוש — שמפילו לעמק בור ודות, ומשליכו בפח יקוש ונשבר; ועל-כן למה להתיאש?! ראה לעשות מעכשו התחלה חדשה, וכן חפש ובקש אחר הטוב הגנוז אצלך ותתודע, שעדין הקדוש ברוך הוא עמך, אתך ואצלך, ובוודאי ראית בחייהך כבר הרבה ישועות ונסים נגלים, אף מרב בלבול וקטנות דעתך נדמה, כאלו אבד מנוס ותקווה מך, וכזה שבאמת תחפש אחריו ותברך, ותסתכל אליו

יִתְבַּרְךָ, אֲזוֹ תִרְאֶה שְׁלֹא כְּדַאי לְהִתְיַאֵשׁ, וּבְיָדַי עוֹד
 תִּזְכֶּה לְרֵאוֹת אֹרֶךְ בְּחַיֶּיךָ, וַיִּתְּהַפְּכוּ כָּל הַמְרִירוֹת שֶׁלְּךָ
 אֶל עֲרֻבוֹת נְעִימוֹת זֵיו יְדִידוֹת חַיּוֹת אֶלְקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ,
 אֲשֶׁר אֵין לְךָ עוֹד נֶעֱם וְעֲרֻבוֹת יוֹתֵר גְּדוֹלִים מִלְּהִיּוֹת
 דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲשֶׁר אֲזוֹ בְּיָדַי לֹא יִחְסֹר לְךָ שׁוֹם דְּבָר,
 כִּי נִגְדַּד דְּבִקּוֹת אַחַת אֲמַתִּית בּוֹ יִתְבַּרְךָ כָּל תַּעֲנוּגֵי
 הָעוֹלָם הַזֶּה וְהַבְּלִיּוֹ אֵינָם עוֹלִים כְּהֶרֶף עֵין כָּלֵל,
 וּכְשֶׁתִּזְכֶּה לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרְךָ לֹא יִחְסֹר לְךָ מִכָּל
 טוֹב.

ט.

אָחִי הַיָּקָר! רֵאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם
 לְצִיַּת אֶת רַבְּנוֹ הַקְּדוֹשׁ, שֶׁצָּעַק בְּקוֹל עֶמֶק: "אֵין שׁוֹם
 יֵאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל" וְאָסוּר לְהִתְיַאֵשׁ עֲצָמוֹ מִשׁוֹם דְּבָר
 שְׁבַע עוֹלָם", כִּי כָּל זְמַן שֶׁהָאָדָם חַי יֵשׁ לוֹ תִקְוָה, וְעַל-כֵּן,
 אֶהוּבִי, אָחִי, רֵאֵה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּאֲמוּנַת חֲכָמִים
 בְּדַבְּרֵי רַבְּנֵי הַקְּדוֹשׁ, וְאֵל תִּתְיַאֵשׁ עֲצָמְךָ, כָּלֵל, וְאֵף
 שֶׁעֲכָשׁוּ קִשָּׁה וְכִבְדֵּךְ לְךָ לְהַבִּין דְּבָר זֶה — לְמָה אָסוּר
 לְךָ לְהִתְיַאֵשׁ, מֵרַב צַעֲרֶךָ הַקִּשָּׁה וּמְרִירוֹת יְסוּרֶיךָ —
 הַכְּבָדִים מִנְּשֵׂא, עִם כָּל זֹאת, כְּשֶׁתֵּאֱמִין בְּדַבְּרֵי רַבְּנוֹ

הַקְדוּשׁ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשֵׁיטוֹת, וְלֹא תִתְיַאֵשׁ, אִזּוֹ סוּף כָּל
 סוּף תּוֹכָה לְהִבִּין, אֲשֶׁר בְּאֵמֶת אֵין לְהִתְיַאֵשׁ כָּלֵל. כִּי
 אִם תִּתְחִיל עִם אֲמוּנַת חֲכָמִים — לְהֶאֱמִין בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ
 הַקְדוּשׁ, אִזּוֹ תּוֹכָה לְהִגִּיעַ אֶל הַשֶּׁכֶל שֶׁבְּדַבָּר, וְתִבִּין
 וְתִשְׁכִּיל הֵיטֵב עִם שְׂכֻלְךָ וְדַעְתְּךָ, אֲשֶׁר לְמָה לְהִתְיַאֵשׁ,
 אֲפֹלוּ שְׂכָבָר עֲבָרְתָּ, חֵס וְשָׁלוֹם, עַל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה,
 עֲדִין יֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתְךָ, וְעֲדִין אַתָּה יָכוֹל לְהִתְקַרֵּב
 אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְתִקַּבֵּל אֶת כָּל
 מַה שְּׂצַפִּית וְחִכִּיתָ, וְאַף שְׁלַעַת עֲתָה נִחַשְׁךָ מִמֶּךָ כָּל
 אוֹר, וְנִדְמָה לָךְ כִּי לְעוֹלָם כָּבָר לֹא תִוָּשַׁע, אִךְ עַל-יְדֵי
 תִּקְוָה אֲמוּנַת חֲכָמִים שְׂיִהְיֶה לָךְ בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ הַקְדוּשׁ —
 שְׂאִסוּר לְהִתְיַאֵשׁ וְעֲדִין יֵשׁ לָךְ תִּקְוָה, עַל-יְדֵי-זֶה בְּאֵמֶת
 תִּהְיֶה לָךְ תִּקְוָה, וְיִתְהַפֵּךְ אֶצְלְךָ הַכֹּל לְטוֹבָה, וְתִרְאֶה
 עוֹד יְשׁוּעוֹת נְסִים נִגְלִים בְּכָל פֶּרֶט וּפְרֵט מַחֲיֶיךָ, וּבְכָל
 מַה שְּׂאֵתָה צָרֶיךָ — בֵּין בְּרוּחָנִי וּבֵין בְּגִשְׁמִי.

י.

אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! רְאֵה שְׁלֵא תִפֹּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוּם
 דְּבָר וּמִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וְאַל תִּשְׁבֵּר כָּלֵל מִשׁוּם
 דְּבָר, כִּי לֹא כְּדָאֵי לְהִתְמַרֵּר עַל עוֹלָם שְׂאִינוּ שְׁלָךְ —

למה להתיאש

קלח

שהיום אתה כאן, ומחר מי יודע איפה תהיה; ועל-כן למה להתיאש ולפלל בדעתו מכל דבר, ואף שאני יודע שכוואבים לך מאד מכאוביך וירידותיך, אף עליך לדעת, פי עם יאוש לא תפעל שום דבר, רק תמרר יותר ויותר חייך, ולא יהיה לך — לא עולם הזה, ומכל שפן לא עולם הבא, פי כלל זה תנקט בידך — באיזו מדרגה שלא תהיה, במה שאתה מושך עצמך — זה יהיה חלקך בעולם הבא, אם תמשיך עצמך תמיד רק אליו יתברך, ותשתוקק רק אחריו יתברך, אז כשיגיע הזמן שתצטרך לצאת מזה העולם, אז תפלל בו יתברך, ואם, חס ושלום כל ימי חייך תחיה עם מרירות ועקמומיות וקשיות וספקות עליו יתברך, אז כשיבוא הזמן לצאת מזה העולם, יהיה ההכרח לנשמתך לעבר הרבה זכוכים, עד שתזכה להזדקף, ותשיג אלקותו יתברך כפי הנקודות הטובות והמצוות שסגלת בזה העולם, ועל-כן מה ולמה לך להתיאש מחייך, ולילך ולהסתובב ביאוש ודמיונות ומרירות וספקות, אשר תצטרך אחר-כך לזכך את עצמך בזכוכים — זכוף אחר זכוף, מה שזה קשה וכבד מאד מאד לסבל, יותר טוב לך עכשו לשכח את כל העבר, ולעשות בכל פעם התחלה חדשה, ולא להתיאש כלל, ומתקף קטנותך

קלט

לָמָּה לְהִתְיַאֵשׁ

וירידותיך ולכלוך מעשיך, תמשיך עצמך אליו יתברך
בהשתוקקות נפלאה, אף שבין כך אתה נופל יותר
ויותר, ומתלכלך בחטאים ועוונות קשים, עם כל זאת
למה להתיאש?! ראה להמשיך עצמך רק אליו יתברך
בתשוקה עצומה ואהבה עזה, ואז ברבות הימים
והשנים ממילא הרע יפל, ונשמתך תשאר דבוקה בו
יתברך בדבקות אמת; ועל-כן ראה להיות חזק בדבר
זה מאד — לא להתיאש עצמך בשום אפן שבעולם,
רק המשיך עצמך אליו יתברך, ותמיד ראה לחשב ממנו
יתברך, וכן לדבר רק ממנו יתברך, ולקרב את עצמך
ואת כל העולם כלו אליו יתברך, ואז ממילא הרע יפל
באין סומך, ואתה תעלה מעלה מעלה.

יא.

אהובי, אחי היקר! ראה לחזק את עצמך בכל
מיני אפנים שבעולם, ואל תניח אצלך היאוש פגוע, כי
זה יותר קשה מהכל, כי כל זמן שיש בהאדם בטחון
ותקנה, והוא חזק בדעתו מאד, אז שום דבר שבעולם
לא יכול לנתקו ממנו יתברך, אדרבה הוא כל-כך חזק
בדעתו, ותמיד עושה התחלה חדשה ובורח ורץ אליו

למה להתיאש

יתברך, ומדבר עמו יתברך באשר ידבר איש עם רעהו; ועל-כן מה ולמה לה להתיאש את עצמך ולפל בדעתך מכל דבר, יותר טוב לעשות כל מיני פעולות להחיות עצמך, ולהחזיק מעמד, ולא להשבר כלל, וזה עקר מעלת האדם בזה העולם — שיכול להתחזק ולהחזיק מעמד, ועוד יחזק אחרים.

יב.

אהובי, אחי היקר! ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבְעוֹלָם, ואל תניח אצלך העצבות והמרירות כרגע, כי זה רק משבר אותך, ומכניס בך מתח ועצבנות, ראה להכניס בעצמך אמונה פשוטה בו יתברך, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, וכל מה שתכניס בעצמך ידיעה זו — אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, כמו-כן תזכה להפריד ממך היאוש והמרה השחורה, שהורסת והורגת את האדם לגמרי ומאבדת את טובתו הנצחית והגשמית, כי אמונה בו יתברך, זה עקר אריכות החיים והימים של האדם, ולהפוך — היאוש והמרירות והעצבון והדכאון הם עקר קצור החיים והימים של האדם; על-

כֵּן רָאָה לְהַחְיֹת אֶת עֲצָמָךְ בְּכָל מִינֵי אַפְנִים שְׁבַע עוֹלָם,
וְהִרְחֵק מִמֶּךָ אֶת הַיְאֹוֶשׁ וְהַעֲצָבוּת, וְזֶה יִכְנִים בְּךָ תִּקְוָה
לְהַמְשִׁיךְ עִם חַיִּיךָ.

יג.

אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! זָכֵר כִּי הַיּוֹם הַזֶּה הוּא יוֹם
חֲדָשׁ, שְׁעָרֶיךָ לֹא הָיָה לָךְ עוֹד כְּלָל, וְתַכְךָ וּמִיָּד כְּשִׁיעֵבֶר
הַיּוֹם, כְּבָר לְעוֹלָם לֹא יָשׁוּב אֵלֶיךָ; וְעַל-כֵּן רָאָה לַעֲשׂוֹת
עִכְשָׁו — הַיּוֹם הַזֶּה, הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְלָמָּה לְהִתְיַאֵשׁ,
כִּי בְּיָדַי בְּיוֹם הַזֶּה אַתָּה יְכוֹל לְהַשְׁתַּנּוֹת לְגַמְרִי,
וְלַעֲשׂוֹת וּלְפַעַל דְּבָרִים גְּבוּהִים וְעֲלִיוֹנִים כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר
שׁוֹם בְּרִיָּה עוֹד לֹא זָכְתָה לָזֶה — אִם לֹא תִהְיֶה בְּטָלָן,
וְלֹא תִפֹּל בְּדַעְתָּךְ, וּבִידֵיעוֹת אֱלֹהֵי — לִידַע כִּי מֶה וְלָמָּה
לְהִתְיַאֵשׁ, עַל-יְדֵי-זֶה בְּאַמַּת תּוֹזָפָה לַעֲבֹר וּלְדַלֵּג עַל
הַכֹּל, וְכָל מַהֲלָךְ מִחֲשַׁבְתָּךְ יִשְׁתַּנֶּה לְגַמְרִי, וְהַכֹּל יָבוֹא
אֵלֶיךָ כְּבָר בְּנִקְל יוֹתֵר, כִּי עַקֵּר הַקִּשְׁי וְהַפְּכוּת בְּהַחֲסִיִּים
הוּא רַק כְּפִי הַיְאֹוֶשׁ שְׁנֹכְנֵס בְּאָדָם, שְׂאֵז מְאֹבַד עֲצָמוֹ
לְגַמְרִי, וְכִמְעַט שְׁיִפֹּל בְּאֵין סוּמָךְ, אֲבָל בִּידֵיעוֹת אֱלֹהֵי
— שְׂאֵין לְהִסְתַּפֵּל עַל הָעֲבֹר כְּלָל, רַק לִידַע כִּי כָּל יוֹם
חֲדָשׁ לְגַמְרִי, וְאֵין מֶה לְהִתְיַאֵשׁ מִהָאֶתְמוֹל אוֹ מִהַמָּחָר,

למה להתיאש

קמב

על-ידי-זוה יזכה לקפץ ולדלג על הכל; אשרי מי
שאחוז בזה, אז אל רב טוב הגנוז והצפון יזכה תמיד
להגיע; אשרי לו בזה! ואשרי לו בכא!

יד.

ראה, אהובי, אחי היקר, להכניס בך אמונה
פשוטה בו יתברך, אשר אין שום מציאות בלעדיו
יתברך כלל, ושום דבר לא יכול להיות מקרה וטבע
כלל, רק כל מה שעבר עליך, הכל היה בחשבון צדק,
ובדיעות אלו תראה ותבין ותשפיל, כי מה ולמה לך
להתיאש עצמך מחיידך, הלא עם יאוש לא תגיע אל
שום דבר, רק ישר אל השאול תחתית, כי היאוש מביא
את השנה, וכיון שאדם ישן הוא אוכד ברוחני ואוכד
בגשמי; ועל-כן ראה להתעורר מיאושך ומשנתך
העמקה, וברח לך אליו יתברך, והוא בודאי יקבלך,
ותזכה לתקן את כל מה שפגמת וקלקלת, ותעשה
התחלה חדשה בחיידך.

תם ונשלם, שבח לאל עולם!